

Değişen dünyada, değişmeyen koruma? Cenevre Sözleşmeleri'nin 70. yılı

ICRC Başkanı Peter Maurer'in Cenevre Graduate Enstitüsü'ndeki konuşmasının özeti

13 Mart 2019

Musul, Irak'ta yıkılmış binalar. CC BY-NC-ND/ ICRC/ Clare Cameron

Graduate Enstitüsü'nde, Cenevreli dinleyicilere hitap etmek benim için her zaman bir zevk. Bu akşamın tartışma konusu belki de ICRC'nin kalbine en yakın konu. Tarihimiz daha eskiye uzanıyor olsa da, savaş sırasında çekilen acıları azaltma ve mağdurlara koruma sağlama görevimiz, , aslında 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri'nden doğmaktadır.

Benim açımdan, bu bir yıldönümü ya da yasal ifadelendirme tartışması değil; bu günümüzde savaşların en kötüsüyle karşı karşıya kalan insanların korunması meselesinin tartışılması. Bunu savunan yasalarla ilgili bir konu; çatışma bir gerçeklik olarak var olduğu sürece, çekilen ızdırabın da bir sınırı olmalı.

Yetmiş sene önce bu şehirde, İsviçre tarafından diplomatic bir konferans düzenlendi. Konferans 21 Nisan 1949'da eski adıyla Palais du Conseil Général, bugünkü Uni-Dufour'da başladı. Hemen hemen tüm ülkelerden temsilcilerin katıldığı bu konferansta Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC) de uzman olarak

bulunuyordu. O konferansa katılanların zihinlerinde İkinci Dünya Savaşı'nın korkunç acıları hala tazeydi. Savaş alanları, Holokost, insanlığı uçurumun kenarına getirdi ve siviller için yasal korumada mevcut apaçık boşlukları iyice göz önüne serdi.

Devletler orada, böyle bir yıkımın tekrarlanmamasını sağlamak için güçlü bir karar aldılar ve sivilleri - sıradan erkek, kadın ve çocukları koruma amacı taşıyan bağlayıcı yükümlülükler - uluslararası yasalara kapsamlı bir şekilde yerleştirildi.

Dünya, silahlı çatışmalar sırasında bile, uluslar, topluluklar, erkek kardeşler ve kız kardeşler olarak neler yapıp neler yapamayacağımızın sınırları olması gerektiği konusunda hemfikirdi. Bu, geleneksel yasal düzenlemelere getirilen güçlü bir kavram oldu.

İnsanlık ruhu ve acıyı azaltma kararlılığı o kadar güçlüydü ki müzakereler sadece dört ay sürdü. Bu, günümüzün zayıf çok taraflı sisteminde neredeyse düşünülemez bir durum – ancak bu aynı zamanda, devletlerin sorumlu davranması ve ilkelere uyma cesareti göstermesi durumunda, bize neyin mümkün olduğunu da gösteriyor.

Elbette ki başarı, aynı zamanda, uzun zamandır devam eden profesyonel taahhüdün sonucuydu; ki bu da, taslak hazırlayanların ve müzakerecilerin, yakın tarihi tecrübelerle bağdaştırmalarını ve bunu yaparken zaman ve mekanı aşarak, yasal bir anlaşma formülüne ulaşmalarını sağladı.

Süreçte de zorluklar yaşandı. Bir yandan devletlerin güvenlik hakları konusundaki meşru hakların da dahil olduğu ikilemler mevcutken, öte yandan Uluslararası İnsancıl Hukuk (IHL), çatışmadan etkilenen insanlar için en iyi korumayı sağlamak amacıyla, askeri gereklilik ve insani kaygılar arasında denge sağlamaya yönelik olarak tasarlandı.

Bugün, dört Cenevre Konvansiyonu, yalnızca yasayı değil - etik davranışın evrensel değerlerini yansıttığı için, evrensel olarak onaylanmış çok az sayıdaki uluslararası anlaşma arasında yer almaktadır.

İngilizce konuşma metninin tamamına aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz:

<https://www.icrc.org/en/document/changing-world-unchanged-protection-70-years-geneva-conventions>